

PYTANIE JAWNE

48.

STONIK
Gabinet Lekarski

Groteskowy obraz świata

**48. Omów zagadnienie
na podstawie znanych
Ci fragmentów
Ferdydurke**

**Witolda Gombrowicza.
W swojej odpowiedzi
uwzględnij również
wybrany kontekst.**

Wstęp

Groteska to kategoria estetyczna, która charakteryzuje się połączeniem w jednym dziele jednocześnie występujących pierwiastków przeciwstawnych, takich jak m.in. tragizm i komizm, fantastyka i realizm, piękno i brzydota. Utwory groteskowe są niejednorodne stylistycznie i charakteryzują się obecnością kategorii absurdu, elementów karnawalizacji i atmosferą dziwności.

Teza

Groteska może pełnić różnorakie funkcje – od piętnowania i potępiania konkretnych zjawisk po funkcję czysto prześmiewczą.

Argument:

Do groteskowych elementów w „Ferdydurke” zaliczyć można z pewnością trzydziestoletniego bohatera, który staje się uczniem gimnazjalnym, upupianie uczniów, wygląd i poziom intelektualny ciał pedagogicznych w pokoju nauczycielskim, prośby Bladaczki skierowane do Gałkiewicza, reakcja klasy na recytację poematu Słowackiego przez Syfona, strach wzbudzany przez łagodnego i ufego nauczyciela łaciny, walka dwóch stronnictw chłopaków i chłopiąt, pojedynek na miny. Rolą groteski jest demaskowanie wstydliwych spraw i społecznych kompleksów, drwina z pozorów, ściąganie maski, wyrażanie protestu przeciwko wymuszaniu stereotypów, indoktrynacji, dławieniu prywatności i wewnętrznej prawdy.

Kontekst

Groteskę w mistrzowski sposób wykorzystał w swoim dramacie Sławomir Mrożek. „Tango” operuje groteską, by ukazać konflikt międzypokoleniowy i upadek dotychczasowych wartości.

Jego źródłem jest tym razem starsze pokolenie.

Mrożek odwraca role, czyniąc młode pokolenie strażnikiem tradycji i wartości, a pokolenie rodziców obarcza winą za anarchię i degrengoladę.

Oto widzimy babcię ubraną w suknię z trenem, trampki i dżokejkę, zachowującą się jak nastolatka, grającą w karty i przeklinającą, czy Edka, prostaka, który sypia z panią domu - Eleonorą i czuje się w domu inteligentów jak u siebie. W „Tangu” groteskowe jest właściwie wszystko - nawet śmierć. Odchodząca ze świata babcia Eugenia do końca niezachowuje się poważnie.

Mrożek stosuje groteskę jako formę ostrzeżenia przed anarchią i chaosem, które rodzą się z nadmiaru, co prowadzi do przejęcia władzy przez różnej maści Edki.

Zakończenie

**Przedstawione przeze
mnie utwory jasno
pokazują funkcje groteski.**

**Ma ona służyć przede
wszystkim piętnowaniu
i potępianiu konkretnych
zjawisk. Ma ona również
funkcję prześmiewczą.**

**Dzięki niej autor
danego utworu jest
w stanie w sarkastyczny,
szyderczy sposób
skomentować otaczającą
rzeczywistość.**